

เต่าเลี้ยง

พระอาจารย์สงบ มนสฺสนฺโต

เทศน์พระ วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๗

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ธรรมะเป็นธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตรัสรู้เองโดยชอบ โดย
ความชอบธรรม เป็นสิทธิขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
แสดงธรรมๆ ใจ สาวกสาวกະ ผู้ได้ยินได้ฟัง ได้ยินได้ฟังธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

แล้วถ้าเป็นสัจจะเป็นความจริงในหัวใจของเราละ

นั่นมันถึงจะเป็นสัจจะเป็นความจริงในหัวใจของสาวกสาวกະ

สาวกสาวกະคือผู้ที่ได้ยินได้ฟัง คือมีครูบาอาจารย์ มีทฤษฎี มีสัจจะมีความจริงนั้นเป็นผู้ชี้ทาง
แล้วเราอาศัยสัจจะทฤษฎีนั้น แล้วศึกษาค้นคว้า มันมาจากไหน

ถ้ามันมาจากนี้ คือมาจากหัวใจของตน ถ้ามันมาจากหัวใจของตนนะ มันต้องเป็นสัจจะเป็น
ความจริง ถ้าเป็นสัจจะเป็นความจริงนะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระอรหันต์ สาวกสาว
กະผู้ที่ประพฤติปฏิบัติขึ้นมาสิ้นกิเลส เป็นพระอรหันต์ พระอรหันต์กับพระอรหันต์รู้เท่าทันกันหมดใน
เรื่องอริยสัจ แต่ทำไมพระอรหันต์ในสมัยพุทธกาลที่ต่างคนต่างว่าความรู้ความเห็นของตนสำคัญ
กว่าๆ ใจ

พระสารีบุตรก็ว่าปัญญาสำคัญกว่า พระโมคคัลลานะก็ว่าอิทธิฤทธิ์สำคัญกว่า พระอุบาลีก็ว่า
วินัยสำคัญกว่า ไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่ก็พระอรหันต์นะ

อาสาชกษยญานสำคัญที่สุด

ความรู้ของตน ปัจจัยตั้ง สันทิฏฐิโก อันนั้นสำคัญที่สุด

ถ้ามีรู้อจริง มันถึงจะเป็นความจริงไง

ถ้ามีรู้อจำ

นี่ขนาดว่ารู้อจริงแล้วนะ แต่รู้อจริงแล้วก็ยังความถนัดของตน ถ้าความถนัดของตน อันนั้นก็ดีที่สุดของคนคนนั้นไง แต่ถ้าเป็นคนคนนั้น แต่ไม่ใช่คนอื่น คนอื่นเขาก็มีความถนัดอย่างอื่นเหมือนกัน ความถนัดอย่างอื่นคือสันดาน นิสัยวาสนาคือสันดาน สันดานของแต่ละบุคคล แต่อริยสัจมันไม่ใช่สันดาน อริยสัจมันเป็นความจริง มรรค ๘ มันเป็นมรรค ๘ มรรค ๘ ความจริงอันนั้นไง

นี่ฟังธรรมๆ ฟังธรรมๆ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ฟังธรรมแล้วน้อมเข้ามา น้อมเข้ามาในหัวใจของตน จิตตภาวนาๆ จิตนั้นเป็นผู้ภาวนา ภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดจากจิต นี่ไง ที่ว่าปัญญาเกิดจากจิตๆ ไม่ใช่เกิดจากสมอง ไม่ใช่เกิดจากประสบการณ์

ไ้อ้ที่ว่าประสบการณ์ ประสบการณ์คือสันดาน สันดานความถนัดของแต่ละบุคคลไง แต่สิ่งที่มีมันลึกลับซับซ้อนกว่าไง ข้าเก่าเต่าเลียง

ข้าเก่าๆ เวลาอวิชา อวิชาพญามารๆ มันอยู่ที่ฐิติจิต มันอยู่ที่หัวใจดวงนั้น ถ้าหัวใจดวงนั้น จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เพราะมันมีอวิชา มีพญามาร มันถึงเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะไง

สิ่งที่เป็นของหยาบๆ วัตถุธาตุ สิ่งของที่เป็นวัตถุ สิ่งที่เป็นแก้วแหวนเงินทองเป็นวัตถุ เป็นสาธารณะประจำโลก จริตนิสัย สันดาน มันก็เป็นสันดานประจำจิต อริยสัจมันลึกกว่านั้นอีก อริยสัจ มันลึกกว่านั้นนะ ถ้ามันไม่ลึกกว่านั้น มันจะเข้าไปถึงพญามารได้อย่างไร

ข้าเก่าเต่าเลียง

ข้าเก่าๆ มันเป็นสันดานมากับใจดวงนั้น

นี่ไง เวลาพระสารีบุตรเป็นพระอรหันต์ เวลาเขานิมนต์ไปฉันที่บ้าน มันเป็นเรื่องสวน โดดข้ามๆ นั้นนะ พอโดดข้าม ชาวพุทธที่ไปนิมนต์มา เอ๊ะ! เป็นอัครสาวกเบื้องขวานะ ทำไมไม่สำรวจมรรณะ

ไปฟ้ององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “นั่นนะพระอรหันต์ อัครสาวกเบื้องขวา แต่เขาเคยเป็นพญาวานรมา ๕๐๐ ชาติ นิสัยสันดานมันยังติดมานะ

แต่อริยสังฆมันเป็นอีกเรื่องหนึ่ง พระอรหันต์นะนะ ถ้าเป็นพระอรหันต์มันลึกกว่านั้นไง ลึกกว่าสันดานของตนนะ ถ้ามันไม่ลึกถึงสันดานของตน นี่เต่าเลี้ยง เต่าอายุมันยังยืนนะ

กิเลสที่ว่าเป็นพญามารๆ เวลา ยถาภูตัง ญาณทัสสนะ ยถาภูตัง คือชำระล้างกิเลส แล้วเกิดญาณทัสสนะ นู่น กิเลสนอนตายอยู่นู่นนะ พิจารณาพลิกศปกิเลส มันเป็นข้อเท็จจริง แล้วครูบาอาจารย์ที่ปฏิบัติมันรู้จริงเห็นจริงอย่างนั้น ถ้ามันรู้จริงเห็นจริงอย่างนั้นมันเป็นสังขจะเป็นความจริง

ฟังธรรมๆ

ถ้าฟังธรรมๆ นะ เวลาหลวงตาพระมหาบัวท่านเทศน์ หลวงปู่ลีท่านเป็นพระอรหันต์ไง เวลาเทศน์จบแล้วนะ “ลีเนาะ ลีเนาะ”

พระอรหันต์ด้วยกัน พระอรหันต์เหมือนกัน มันรู้เหมือนกัน มันแตกต่างกันไม่ได้ ถ้ามันแตกต่างกัน แสดงว่าพระอรหันต์องค์หนึ่งถูก พระอรหันต์องค์หนึ่งผิด พระอรหันต์ไม่เหมือนกันไง

อริยสังขมีหนึ่งเดียวเหมือนกันหมด

ถ้ามันไม่เหมือนกัน เวลา ธมฺมสากจุฉา เอตมฺมงฺคลมุตฺตมํ ใจ เวลาสนทนาธรรม สนทนาธรรมนี้ไง เหตุ ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ เอ็งจะเป็นพระอรหันต์ จะเป็นอย่างไร มีคุณธรรมมากน้อย เชิญตามสบาย กิเลสมันจูงจุมูกไปแล้ว

แต่ถ้าเป็นจริง มันเกิดอย่างไร ทำความสงบของใจอย่างไร

ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ มันมีเหตุ มีที่มาที่ไปทั้งสิ้น ถ้ามันไม่มีที่มาที่ไป มันลอยมาจากฟ้า หรือ มันมาจากไหน มันเป็นไปไม่ได้ นี่ไง มันโดนกิเลสตกลงหลัง กิเลสตัวร้ายๆ นั้นนะ เต่าเลี้ยง

ข้าเก่าเต่าเลี้ยง มันคุ้นเคย มันละเอียดลึกซึ้งอยู่ในจิตของตน แล้วไม่รู้ เท่าทันมันไม่ได้ เท่าทันมันไม่ได้ไง ถ้าเท่าทันไม่ได้ เห็นไหม

เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เรามีศรัทธาความเชื่อในพระพุทธศาสนา เราจะฝึกหัดประพฤติปฏิบัติ เวลาฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมาไง ถ้าครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมๆ ให้ทำความเข้าใจเข้ามาก่อน

จะทำความเข้าใจเข้ามาก่อน นั่นก็เผชิญกับกิเลสอย่างหยาบๆ นั้นนะ รูป รส กลิ่น เสียง เป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร รูป รส กลิ่น เสียงนั้นนะทำให้จิตใจของเรามันเพื่องฟู จิตของเรามันส่งออก สิ่งนั้นมันทำให้เรามีความทุกข์ความยากใจ

ถ้าเราจะเท่าทันมัน รูป รส กลิ่น เสียงเป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร ถ้าเป็นพวงดอกไม้แห่งมาร ถ้าเราเท่าทันใจ ใจพวงดอกไม้ก็ไต่แค่ดอกไม้ การชื่นชมบูชา แค่นั้นนะ เอ็งก็บ้าไปกับเขาได้ ถ้าแค่นั้นนะ ไซ้

ทุกคน เราเกิดมาเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา ปุณฺณชนคนหนา ถ้ามีศรัทธาความเชื่อในพระพุทธศาสนาก็อยากสร้างคุณงามความดี ถ้าเขาจะทำคุณงามความดีด้วยความเป็นสังฆธรรม เป็นอานาจวาสนาของเขา เราก็เห็นดีเห็นงามอยู่อย่างนั้น แต่ก็ไม่ให้เขาล่วงล้ำมากไปกว่านั้น

ถ้าล่วงล้ำมากไปกว่านั้น เริ่มต้นจากคุณงามความดีไป เป็นกุศล มันจะทำให้เกิดอกุศล ทำให้เกิดอกุศล เวลาสร้างคุณงามความดีแล้วมันก็ยึดมั่นถือมั่นของมันไง ฉันท้าคุณงามความดีแล้วฉันต้องยิ่งใหญ่ ฉันต้องมีคนนับหน้าถือตา

เอ็งจะบ้าหรือ ทำความดีแล้วก็จบ ความดีก็คือความดีไง เราก็สาธุ แล้วจะให้เขาเชิดชูบูชา จะให้เขาคอเขาตลอดไปหรือ มึงจะบ้า ความดีเราทำแล้วก็จบไง พอจบแล้วก็ทำความดีต่อไปไง จนเป็น จริตเป็นนิสัยขึ้นมาไง

ถ้าเป็นจริตนิสัยขึ้นมา รูป รส กลิ่น เสียงเป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร ถ้าเราเท่าทันมันแล้ว สิ่งนั้นจะเป็นเส้นทางเดินใจ การทำคุณงามความดี ทาน ศีล ภาวนา มันเป็นหนทางของชาวพุทธไง

แต่ชาวพุทธที่เป็นสิ่งที่ติงาม เขาทำแล้วเขาก็ชื่นใจ ทำแล้วเขาก็นั่งสงบไป เขาก็นั่งภูมิใจใจแล้ว เขาก็ไม่ต้องให้ใครมาแบกมาหามไง

โอ้ย! ถ้าทำคุณงามความดีแล้วมันต้องคนโน้นหามนะ ห้ามเสลียง โอ้ยโฮ! ชื่นชมเลย

มึงจะบ้า เพราะมันบ้าแล้วไง มันบ้าเพราะอะไร มันบ้าเพราะมันจะละศีล สมาธิ ปัญญา

ถ้ามันจะเป็นความสงบ มันสงบที่ไหน นั่นมันสงบหรือ นั่นนะมันเห่อเหิมทะเยอทะยานอย่าง นั้นมันสงบตรงไหน

แต่ทำคุณงามความดีแล้วถ้ามันสงบระงับ เออ! ใช่

พระพุทธศาสนาไง สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี

แล้วถ้าจิตมันสงบ สงบได้อย่างไร

สงบด้วยธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ มันต้องมีสติปัญญาของมันสิ

แล้วสติปัญญามันเท่าทันอะไร

เต่าเลี้ยง

เต่าเลี้ยงมันจะอยู่ที่ฐิติจิต มันแค่พลิกตัวเท่านั้นนะ เราล้มระเนระนาดเลย

แล้วเราเกิดมาเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา เราบวชเป็นพระ เป็นนักรบ ธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ศึกษาเล่าเรียนแล้วจบ ๙ ประโยค พอ ๙ ประโยคแล้ว โอ้โฮ! เขาถวายใบประกาศ เขาถวายทุกๆ อย่างเลย นั่นนะศึกษารวมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

แล้วโอ้เต่าเลี้ยงในใจ โอ้โฮ! เกิดทิฏฐิมานะ เกิดความอหังการ เกิดว่าเป็นศากยบุตรพุทธชินนรต ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ก็ของพระพุทธเจ้า แล้วของเอ็งล่ะ

เพราะอะไร

ปัจจุตตัง สันทิฏฐิโก ไง

อดุตตา หิ อดุตโน นาโถ ตนเป็นที่พึงแห่งตนไง

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านอยู่ในป่าในเขาของท่าน ต้องให้ใครมาเช็ดชูบูชา ท่านมีคุณธรรมในหัวใจของท่านไง วิหารธรรมไง มีวิมุตติสุข วิมุตติสุขประจำหัวใจดวงนั้นไง แล้วโลกมันมีค่าอะไร วัฏฏะมันมีค่าอะไร มึงจะบ้าบอคอแตกอะไรไปกับเขา

เต่าเลี้ยงตัวร้ายนัก มันคอยยุคอยแหย่ในใจนั้นนะ เรามา เรามาเพื่อจะกำราบปราบปรามมัน แต่ไม่รู้จักมันเลย แล้วไม่เคยเห็นมันเลย แล้วมึงจะไปกำจัดมันได้อย่างไร

ถ้ามึงจะไปกำจัดมัน กิริยาที่มึงแสดงออก ที่มึงกำลังจะบ้าอยู่นั้นนะ ที่มึงกำลังจะบ้าอยู่นั้นนะ ถ้ามันเท่าทัน เห็นไหม ถ้ามันเท่าทัน โอ้โฮ! มันเศร้าณะ

แล้วถ้าไม่เท่าทันมัน แค่มันขยับตัว เต่าเลี้ยง ล้มระเนระนาดเลย ก็แค่นี้หรือ เรียนมาจบ ๙ ประโยค ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปากเปียกปากแฉะท่องได้หมด แล้วแสดงกิริยาอหังการเสียด้วยนะ แต่โอ้เต่าเลี้ยงที่มันพลิกตัวอยู่ในใจกลับไม่รู้จักมันนะ มันน่าสังเวช

แต่ถ้าเราเป็นนักรบๆ สิ่งใดที่เกิดขึ้นมันสังเวชไง สังเวชในใจของเรา

เวลาครูบาอาจารย์ของเราคุ้มครองดูแลมาให้เราเป็นนักรบ ให้เราเป็นพระภิกษุ เป็นพระกรรมฐาน เพื่อจะรู้เท่าทันเต่าเลี้ยวในใจของตน แต่ทำความสงบของใจนะมันรู้ ทำความสงบของใจ ถ้าใจมันสงบระงับเข้ามาได้ มันมีความสุขของมัน

ถ้ามันไม่มีความสุข มันฟุ้งมันชาน มันคิด มันตอกมันย้ำ มันเหยียบมันย้ำ มันทำลาย เจ็บ เจ็บ เจ็บ เจ็บก็เจ็บของมันอยู่คนเดียวไง เจ็บแล้วไม่รู้จะไปบอกใคร แต่เจ็บ เจ็บ เกือบตาย เจ็บ เจ็บอยู่อย่างนั้นนะ เต่าเลี้ยว มันพลิกมันแพลงอยู่กลางหัวใจ

นักรบ นักรบเขารบที่นี้ไง เขารบบนหัวใจของตัวเองนี่

แต่ที่เราเกิดเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา บวชเป็นพระ บวชเป็นสังฆะ สังคมของสงฆ์ สังคมของสงฆ์ ทำสังฆกรรม จันทามติ ค้านแม้แต่เสียงเดียวก็ใช้ไม่ได้ แล้วเวลาจะค้านแม้แต่เสียงเดียวใช้ไม่ได้ ฟังธรรมๆ มันขัดกลางหัวใจของตนให้เห็นตรงกัน ให้เห็นถึงธรรมและวินัย ให้เห็นถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ให้เห็นถึงพุทธะที่เต่าเลี้ยวมันครอบงำอยู่นี้

เต่าเลี้ยวมันอยู่ในบ่อ คุณหาของจิต แล้วมันพลิกเดียวก็ล้มระเนระนาด แหม! ปัญญาเยอะนะ นักปราชญ์ราชบัณฑิตรู้ทุกเรื่องเลย แต่ทำไมมันเจ็บ เจ็บ เจ็บอยู่นี้วะ

แต่ถ้ามันทัน มันทันมัน เห็นไหม เราฝึกหัดของเรา เราทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าทำสิ่งใดไม่ได้ ขั้ววัตรนั้นนะ

เวลาคิดปะหรืองานที่ละเอียด เขาทำแล้วมันไม่ได้ผล เขาทำซ้ำ เขาพิสูจน์ เขาพยายามจะทำให้มันคลิกเข้ากันได้หมดไหม

นี่ก็เหมือนกัน ถ้ามันสงบได้ แต่ที่มันสงบไม่ได้ นี่ไง ที่พระอรหันต์ในสมัยพุทธกาลไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง ใสนั่นดีที่ สุด ใสนี้ดีที่ สุด มันก็เป็นอำนาจวาสนา มันเป็นความถนัด แต่เวลาทำความสงบของใจ ใจของเราต่างหาก สิ่งที่มีมันพลิกแพลงอยู่ในใจ เต่าเลี้ยว เต่าเลี้ยวคือปัญญา

มาร มารที่มันครอบงำหัวใจของเรา ถ้ามันครอบงำในหัวใจของเรา มันก็เป็นกิเลสในใจเรา เป็นพญามารในใจเรา

แล้วพญามารของใจของคนอื่น คนที่เขาไม่ครอบครอง เขามีลูกมีหลาน เขาเลี้ยงลูกหลานมาแต่ละคนนิสัยไม่เหมือนกัน เวลาพ่อแม่อบรมบ่มเพาะแต่ละคน เห็นไหม มันเป็นอย่างนี้ มันเป็นอย่างนั้น มันเป็นอย่างโน้น แต่ละบุคคลมันไม่เหมือนกัน นี่ไง เต่าเลี้ยวไง กิเลสในใจของคนมันแตกต่างกัน มันแตกต่างกันเพราะอะไร เพราะมันสร้างเวรสร้างกรรมมาแตกต่างกัน

เวลาเกิดเป็นพ่อ เป็นแม่ เป็นลูก เป็นเต่ากันในครอบครัวของตน พันธุกรรมของร่างกาย ถ้าไปโรงพยาบาล ดีเอ็นเอของพ่อของแม่ทั้งนั้นนะ ของพ่อของแม่เพราะอะไร เพราะเรามีเวรมีกรรมต่อกัน เราถึงมาเกิดร่วมกันไง

แต่เกิดร่วมกัน เกิดร่วมกันในโลกนี้ สมมุติในปัจจุบันนี้ แต่จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวิภวภูมิมัน ยืดยาวมากกว่าไง เต่าเลี้ยวที่มันฝังหัวใจมา มันพลิกมันแปลงของมัน มันเวียนว่ายตายเกิดในวิภวภูมามากมายมหาศาล

เวลาสังคมไทย ลูกเราเลี้ยงได้แต่กาย เลี้ยงได้แต่ตัวมันไง แต่เลี้ยงหัวใจของมันไม่ได้ไง พอเกิดมาอายุครบ ๒๐ มาบวชเป็นพระนี่ไง มาบวชเป็นพระ ธรรมโอสธ ธรรมะขัดเกล้าหัวใจของบุคคลคนนั้นไง นี่คือธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง

ศึกษาธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าขึ้นมาแล้วเป็นนักปราชญ์ราชบัณฑิตไง นั่นเป็นธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะมาขัดเกล้าหัวใจของเรานี่ไง

แล้วถ้าเราเป็นพระกรรมฐาน พระปฏิบัติไง ธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สาธุ สาธุ ศึกษามาแล้วสาธุ มันซาบซึ้ง มันเป็นบุญเป็นคุณ มันเป็นเรื่องที่มีโอกาส เรามีพระพุทธพระธรรม พระสงฆ์ เรามีศาสดาใจ แต่เราจะฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาให้มันเป็นความจริงขึ้นมาในหัวใจของเราไง ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมาในหัวใจของเรา นะ บัจฉิตตัง สันทิฏฐิโกใจ

ครูบาอาจารย์ท่านให้สันติภูฏิกโก

สันติภูฏิกโกคือเห็นไอ้เต่าเลี้ยง

ข้าเก่า เราก็เผชิญหน้ากับมันมาแล้ว เต่าเลี้ยงอยู่ในคูกาของใจ แล้วเต่าเลี้ยง เราก็เลี้ยงมันมาเลี้ยงมา เห็นใหม่ เวลาพระกรรมฐาน อดนอน ผ่อนอาหารนั้นนะ

กินอึมันนอนอึน เต่าเลี้ยงมันก็ยิ่งใหญ่ มันนอนนิ่งๆ มันไม่ได้ทำอะไรเลย มันอยู่ในคูกาของใจ เราก็บำรุงบำเรอมัน เพราะอะไร เพราะคนเกิดมาต้องมีอาหารไง

อาหาร เห็นใหม่ เวลาเวียนตายเกิดในวิภวภูฏะ กามภพ รูปภพ อรูปภพ เกิดเป็นมนุษย์ กวพิงการอาหาร เกิดเป็นเทวดา วิญญาณาหาร เกิดเป็นพรหม ผัสสาหาร พระอรหันต์ มโนสังฺฆเจตนาหาร มโนวิญญาณปิ นิพฺพุทฺติ ทิ้งหมดแล้ว มโนก็ทิ้ง สมมุตินี้ทิ้งหมดเลย

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะสื่อสารใจ เห็นใหม่ มโนวิญญาณปิ นิพฺพุทฺติ เวลาอาหาร ๔ กวพิงการอาหาร วิญญาณาหาร ผัสสาหาร มโนสังฺฆเจตนาหาร

มโนสังฺฆเจตนาหารอย่างไร เป็นอย่างไร ทำอย่างไร

ถ้ามันทำลายเต่าเลี้ยงมันรู้หมด

แต่ถ้าเต่าเลี้ยงมันค้อมอยู่ในหัวใจ เวลาศึกษามา นั่นก็ธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจ ศึกษามาแล้วเป็นนักปราชญ์ราชบัณฑิตใจ แต่รู้อะไร ングไปทุกเรื่องนะ มันไม่เป็นปัจเจกตั้งเป็นสันติภูฏิกโก

ชนะข้าศึกคุณด้วยแสน คุณด้วยล้าน สร้างเวรสร้างกรรมทั้งสิ้น ชนะเต่าเลี้ยง เต่าเลี้ยงแค่นอนสงบๆ ก็สัมมาสมาธิ ถ้าเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริงใจ วิปัสสนาญาณมันจะเกิดใจ จักขุญาณใจ

นี่ไง หลับตา ลืมตา หลับตา ลืมตา

ไฉนมันแก้วตา มันต้องไปจักขุแพทย์ ตาเอียง ตาสั้น ตายาว เขาแก้ไขให้ได้หมด

จักขุญาณต้องเกิดจากกรรมและวินัย กรรมและวินัย ผีกัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เกิดจักขุญาณ เกิดจากจิต สิ่งที่เห็นโดยจิต สิ่งที่เข้าใจโดยจิตของตน มันรู้มันเห็นเข้าเก่าเต่าเลี้ยง เห็นกิเลส ตัณหาความทะยานอยาก ถ้ากิเลสตัณหาความทะยานอยากมันสำรอก มันคาย มันปล่อย ถ้ามันขาด เป็นสมุจเฉทปหาน เป็นสัจจะเป็นความจริงใจ

ฟังธรรมๆ ฟังธรรมในพระกรรมฐาน สิ่งที่สำคัญที่สุดคือฟังธรรม สิ่งอันดับที่สองคือนั่งสมาธิ ตลอดรุ่ง ความเพียร ฟังธรรมแล้วทำความเพียร

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมๆ ไร เทวดา อินทร์ พรหมสำเร็จเป็นแสนๆ ฟังเวลาเทศนาว่า การ เวลาลูกศิษย์พระสารีบุตร ๕๐๐ สำเร็จหมด ลูกศิษย์ของพระโมคคัลลานะ ๕๐๐ สำเร็จหมด

แล้วสิ่งที่พวกที่ดื้อดึง ฉัพพัคคีย์ สัตตรสวัคคีย์ สิ่งที่เกิดกรรมและวินัย เกิดมาจากพวกนี้ทั้งนั้น นะ พวกที่มีสติปัญญา มีนักปราชญ์ราชบัณฑิต มีความรู้ มันเป็นเรื่องกฎกติกา

เวลาพระในสมัยพุทธกาลไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก ลีก อะไรๆ ก็เป็นอาบัติๆ ทั้งหมด มันวุ่นวายนำดูเลย

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า รักษาศีลข้อเดียวได้ไหม รักษาใจของตนนั้นใจ

ถ้าไม่มีเจตนาทำความชั่ว เรามีเจตนาที่เป็นคุณงามความดีทั้งสิ้น ถือศีลข้อเดียว ข้อที่ไม่มีเจตนาทำความผิดเลย พระองค์นั้นอยู่ได้ แล้วผีกัดประพฤติปฏิบัติสำเร็จเป็นพระอรหันต์

ไฉนมันกรรมและวินัย มันเป็นกติกา มันเป็นข้อห้าม แล้วเราก็ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วความจริงในใจของมึงละ

เต่าเลี้ยงมันพลิกมันแพลง ล้มระเนระนาด มันต้องเข้าข้อนั้น จะมาเข้าข้อนี้นั้นมันจะเข้าข้อนั้น

แต่ถ้าเราเป็นจริงนะ เราเป็นศากยบุตรพุทธชินนรุต เรามีหิริมีโหดตัมปะ เรามีความละอายนะ
แค่คิดเข้าข้างตัวเอง เราก็เก้อก็เขินแล้ว อะไรมึงก็ถูกคนเดียว คนอื่นผิดทั้งนั้นนะ

ผิดถูกมันก็ต้องวัดกันที่ศีลนั้นไง เข้าข้อไหน นี่ไง สิ่งที่น่ารำคาญ ๔ ใจ ลักของ ของเขาใจ ลักบน
อากาศ คิดว่าของที่ตั้งอยู่ ถ้าภิกษุจับแล้วยังไม่เป็นปาราชิก แต่ถ้าของนั้นเคลื่อนไปเป็นปาราชิกใจ
สุดทำแล้วพระมันก็บิดเบือน เวลาลักของที่ตั้งอยู่ มันไม่เอา มันไปเอาของที่แขวนไว้

ธรรมและวินัย อนุบัญญัติใจ ลักของเขาทั้งที่บนพื้นก็ดี บนอากาศก็ดี

เราอ่านพระไตรปิฎกที่แรงงเลย บนอากาศที่ไหนวะ

อ้อ! ของที่แขวนไว้

ดูสัตตรสวัคคีย์สิ ดูพระสิ นีวินัยๆ นะ ไข่เต่าเลี้ยงมันร้ายนัก เต่าเลี้ยงในใจของตนมันเข้าข้าง
ตัวเองทั้งนั้นนะ พระพุทธเจ้าบัญญัติไว้แบบนี้ มันก็แกลไปโน่น ก็เป็นอนุบัญญัติ อนุบัญญัติ บัญญัติ
ตามมันไป ตามไข่ความเจ้าเล่ห์ เจ้าเล่ห์แสนงอน

มันเข้าข้อนั้น เข้ากติกานั้น อันนั้นมันไม่ผิด

ไข่ที่ยังไม่ได้บัญญัติมันยังไม่มีใจ

บอกลักบนอากาศ

ของที่แขวนไว้ ฐานมันไม่มีใจ ถ้าฐานมันไม่มี มันเคลื่อนจากฐาน ตั้งใจว่าจะเอาสิ่งนั้น เดินไป
ยังไม่ผิด จับแล้วก็ไม่ผิด แต่ถ้ามันขยับเคลื่อนจากฐานมันสมบูรณ์แล้ว ปาราชิก ขาด ขาดจาก
ความเป็นพระ

อันนี้มันแขวนบนอากาศ อันนี้มันทำอย่างไร ลักบนอากาศ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็บัญญัติ บนพื้นก็ดี บนอากาศก็ดี ใจลักของเขา ปาราชิก

แล้วไปลักทำไม ไข่เต่าเลี้ยงมันกวน ไข่เต่าเลี้ยงมันเห็นแล้วมันอยากได้ ไข่ของเราถ้ามันมีอยู่ แล้ว ถ้ามันมีความละอาย ไปเอาทำไม

สิ่งที่มีคุณค่าที่สุดคือหัวใจของคน

เราเกิดเป็นมนุษย์อยู่ในครรรค์ ๙ เดือน คลอดออกมาเป็นเรา พ่อแม่เลี้ยงดูมาขนาดไหน เรามี ศรัทธาความเชื่อในพระพุทธศาสนา มันมีสติปัญญา นี่ศากยบุตรพุทธชินนโรธ มีบุญมีกุศล แล้วมา บวชเป็นพระ บวชเป็นพระ กว่าจะได้มาเป็นพระ กว่าจะได้เกิด กว่าพ่อแม่จะเลี้ยงดูมา กว่า จะ คุบขณาย์จะยกเข้าหมู่ พอบวชเป็นพระแล้ว กว่าจะได้สถานะของความเป็นพระมาเจียนตาย มัน ได้มาง่ายๆ หรือที่นั่งกันอยู่

มันได้มาเพราะบุญกุศลของตน เพราะอำนาจวาสนาของตน เราถึงรักษาสถานะของความ เป็นพระของเราอยู่ได้

แล้วเวลาไข่เต่าเลี้ยงมันพลิกมันแพลงในใจของตน ไข่ของไข่แค่นั้น นั่งเฉยๆ นะ เตี้ยวนะ เวลา ไทยทานมามันมากกว่านั้นอีก แต่ด้วยทิวัจฉิตัวมันนะ ด้วยความขาดสติขาดปัญญา ไม่มีหิริมี โอตตัปปะ ไม่มีความเกรงกลัว ไม่มีความละอายอะไรเลย

ถ้ามีวาสนา มันมีความเกรงกลัว มันมีความละอาย มันละอายต่อบาป นั้นมันบาปกรรม มัน เป็นอกุศล แค่ความคิด คิดอยากได้ คิดจะเอา ผิดแล้ว มึงไม่อายตัวเองบ้างเลยหรือวะ เวลามันคิดนะ เวลาที่มีสติปัญญาขึ้นมามันถามตัวเอง เฮ้ย! มึงไม่อายบ้างเลยหรือวะ ถ้ามีสติปัญญา

แต่ถ้ามันขาดฝั่ง มันไม่มีสติปัญญา มันไปโดยไข่เต่าเลี้ยงมันพลิกตัว แล้วล้มระเนระนาด อารมณ์ชั่ววูบๆ อารมณ์ชั่ววูบ มึงไม่เคยฝึกฝนอะไรไว้เลย เวลาพูดถึงธรรมะขององค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้า ชาวพุทธเราเข้าใจทั้งนั้นนะ แต่ทำไมทำไมไม่ได้

ทำไมได้เพราะขาดการฝึก

จิตใจของคน เวลาอายุเข้ามา เวลาก่อนอายุมา เขาเตือนนะ โอ้ย! ต้องอพยพนะ ต้องดูแลทรัพย์สินของตนนะ เวลาอายุมา ทำอะไรไม่ได้หรอก เวลาอายุมา มันพัดมานะ ระเบิดขนาด บ้านเรือนนี้พังหมดเลย

ไฉนก็เหมือนกัน เวลาฝึกหัดๆ เวลาถ้าไม่มีหิริ ไม่มีโอตตปปะ ไม่มีความละอาย เวลาอายุมัน ก่อขึ้นมา อารมณ์ชั่ววูบ จบหมดเลย

แล้วกุสลา ธมฺมา อกุสลา ธมฺมา ใครเป็นคนทำละ สิ่งที่เกิดขึ้น ใครเป็นคนทำ ถ้าไม่มีเจตนา ไม่มีจิต ใครจะกระทำ นี่ไง ถึงฝังดินไว้เนิ่นๆ ถ้าทำดี ทำดีมันก็ฝังลงที่ใจนี้ไง พระโพธิสัตว์ๆ ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย ครูบาอาจารย์ที่ท่านประพฤติปฏิบัติมา ท่านได้สร้างอำนาจวาสนาบารมีของท่านมา ท่านถึงมีความซื่อสัตย์ มีความสุจริต มีการกระทำ มีสัจจะในการกระทำ

ไอ้ของเราก็ตั่งสัจจะเหมือนกัน เป็นคนเหมือนกัน ประชาธิปไตย บวชเหมือนกัน ศील ๒๒๗ เหมือนกัน เหมือนกันทั้งนั้นเลย แต่ทำไมทำไมไม่ได้เหมือนกันละ ทำไมละ

ย้อนกลับไปเลย เอ็งทำอะไรมา ถ้าเราทำอะไรมานะ พอทำมา มันมีอำนาจวาสนา มันไม่เคยเพ่งโทษใคร มันไม่เคยจะไปแข่งขันกับใคร ถ้าจะแข่งก็แข่งกิเลสเราเท่านั้น

เราจะทำคุณงามความดีๆ กิเลสมันพลิกมันแปลงของมัน ไฉนนั้นก็เหนียว ไฉนก็ยาก ไฉนนั้นก็ลำบาก ไฉนก็ทำไม่ได้

ทำไมคนอื่นทำได้ละ ทำไมครูบาอาจารย์ท่านเป็นพระอรหันต์ไปหมดแล้วละ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกไว้ละ ถ้าประพฤติปฏิบัติตามแนวทางสัมมาทิฐิ ถูกต้องชอบธรรม ๗ วัน ๗ เดือน ๗ ปี แล้วเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา มันไม่เป็นตามแนวทางที่ถูกต้องชอบธรรมหรอก เพราะไอ้เต่าเลี้ยงนั้นนะมันพลิกมันแปลงของมัน มันบิดมันเบือน มันบิดมันเบือน ตั้งแต่หัวใจของเรา

เราตั้งใจ ศील สมาธิ ปัญญา เป็นสัมมาทิฐิถูกต้องชอบธรรม

มึงท่องเอา มึงท่องเอา

มึงท่องมาแล้วมึงทำให้เหมือนหรือเปล่า ทำให้มันเป็นจริงหรือเปล่า

ทำก็ทำไม่เหมือน ทำไม่เหมือนก็ไม่เหมือน มันของเทียม

แต่ถ้าเป็นเรื่องของจริงเราละ ทำของเราเอง มันเป็นขึ้นมาจริงๆ ท่ามกลางหัวใจนี้ มันเป็น
ปัจเจกตั้ง เป็น สันติภูมิจิโก ไ้โฮ! พอ ไ้โฮ! นะ สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี

สิ่งที่เป็นนามธรรม ถ้าจิตสงบแล้วไง เป็นรูปธรรมเลยละ จับต้องได้ทั้งนั้น พิสูจน์ได้หมด ถ้ามัน
พิสูจน์ไม่ได้ ทำอย่างไร

มีสติ มหาสติ สติอัตโนมัติ มีปัญญา มหาปัญญา

ปัญญาเป็นอย่างไร

ไ้ที่ว่าปัญญาๆ ที่เราว่าปัญญากันอยู่นี้ มึงยังไม่เห็นมหาปัญญา มึงจะเห็นเลยว่า ถ้ามหา
ปัญญา เวลามันรุนแรงขึ้นมามันจะขนาดไหน

หลวงตาพระมหาบัวท่านบอกเลย อสุภะๆ นั้นน้ำป่านะ โดยทั่วไป ดูแม่น้ำลำคลองสี มันก็ไหล
ไปธรรมชาติของมัน ก็ขึ้นขึ้นมาถึงปั่นไฟได้ทั้งนั้นนะ แต่เวลาพายุเข้ามามึงทำอย่างไร เวลาพายุ
เข้ามา เขื่อนก็พัง เขื่อนแตกหมด ไม่มีอะไรเหลือเลย มันพังระเนระนาดเลย

มหาปัญญา มันรุนแรง มันพลิกแพลงขนาดไหน นี่พูดถึงเวลาไ้เต่าเลี้ยง เต่าเลี้ยงที่ครูบา
อาจารย์ที่ท่านปฏิบัติมาแล้ว ครูบาอาจารย์ที่ท่านปฏิบัติมาท่านรู้ท่านเห็นแต่ละชั้นแต่ละตอน ไ้โฮ!
ไ้โฮ!

ไ้โฮ! เพราะเห็นไง

ถ้าไม่เห็นนะ โธ่เอ๊ย! กูก็ทำได้ โธ่เอ๊ย! โธ่เอ๊ย!

เต่าเลี้ยง มึงตายอยู่นั้นนะ

ผักบุ้ง เห็นผักบุ้ง ไอ้โฮ! เข้าไปในบึงผักบุ้งเยอะๆ ไอ้! สวรรค์ของกูเลยละ

ผักบุ้งเขาเอาไว้แกงเทโพ แกงเทโพมีอยู่ทั่วไป ร้านขายข้าวแกงมีเยอะแยะไปหมด แกงเทโพ
ยิ่งถ้าไปถึงสวนนะ เป็นความอุดมสมบูรณ์ ผักบุ้งเต็มไปทั้งนั้นนะ

แต่ไอ้เรามันเป็นวาสนาใจ เราเป็นคนทุกข์คนยาก เราไม่เคยเห็นความสะอาดสบายทั้งสิ้น แค่
เห็นผักบุ้ง เห็นสวน ไอ้โฮ! สวรรค์กูแล้ว สวรรค์กู

ผักบุ้งเขาเอาไว้เลี้ยงเต่า แล้วเต่าอายุมันยืน แล้วมันอยู่ที่ฐิติจิต ฐิติจิตก็เวียนว่ายตายเกิดใน
วัฏฏะ

อันนี้มันเกิดเป็นมนุษย์นะ ความเป็นมนุษย์นี้เป็นอริยทรัพย์ การบวชเป็นพระ บวชเป็นพระ
พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ รัตนตรัย ทุกคนก็ปรารถนาฟังพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ แล้วเราเป็น
ถึงพระสงฆ์ พระสงฆ์องค์เจ้า เวลาประชาชนเขากราบ ยกให้ผ้าเหลือง ผ้าเหลืองเป็นผ้ากาสาพัสตร์
เป็นธงชัยพระอรหันต์

เราได้ห่มธงชัยพระอรหันต์ แล้วหัวใจเราละ มันเป็นเปรต เป็นผี หรือเป็นเทวดา

นี่ไง ถ้ามันเป็นจริงเป็นจิ้งจิ้นมา มันจากข้างนอกและข้างใน

แล้วจะเป็นเปรต เป็นผี เป็นเทวดา เต่าเลี้ยงมันอยู่ที่นั่น

แล้วถ้าเราฝึกหัดปฏิบัติให้เต่าสงบตัวลง เอ็งพลิกเอ็งแพลงมา กูทุกข์กุกุยากนะ กูก็เกิดเป็นคนนี้
แหละ กูก็บวชเป็นพระแล้ว กูก็อยากจะทำประพฤติกปฏิบัติให้มีความสุขบ้าง เอ็งก็อย่าทำลายกูมาก
เกินไปสิ

แล้วจะให้ทำอย่างไรให้มันเบาบางลงละ

ศีล สมาธิ ปัญญา

ศีลเท่านั้นเป็นรั้วรอบขอบชิด ถ้าเราเอ้อออห่อหมกกันไป มันก็ทำตามความพอใจใจ เราพอใจอะไร เราต้องการสิ่งใด อันนั้นเป็นความถูกต้องชอบธรรม อะไรที่มันลำบากลำบาก อะไรที่มันเป็นการกีดขวางไม่ให้เท่ามันกินจนพุงกาง กินจนเกินไป เต็มมันจะอ้วก เราก็ต้องมีสติมีปัญญา ถ้ามีสติปัญญาขึ้นมา มันฝึกหัดขึ้นมา ความฝึกหัดขึ้นมา จิตใจมันจะพัฒนาขึ้นมา ถ้าจิตใจพัฒนาขึ้นมา เห็นใหม่

นี่ไง พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เราเป็นถึงพระสงฆ์ ทุกคนกราบไหว้บูชา กราบไหว้บูชา เพราะเขาเคารพพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าวางธรรมและวินัยนี้ไว้ ที่เราอยู่กันอยู่ที่นี่ นี่กีนบุญขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทั้งนั้น บวชเป็นพระ ออกไปไหนเขาก็ฟังเสียง พระส่วนพระนะ พระไปในตลาด เขาก็มองแล้ว พระมันต้องอยู่วัด ใต้นี้มันที่อยู่ของชาวบ้านเขา

เขาเว้นไว้ในใจ เขาเคารพบูชาเลย

แต่เราสำนึก ปัจจัยตั้ง สันทิฎฐิโก ว่า เฮ้ย! เฮ้ย! กูเป็นพระจริงๆ หรือวะเนี่ย กูก็คิดเหมือนโลกเขานะ กูก็คิดเหมือนประชาชนนั่นนะ ประชาชนเขาเป็นฆราวาส กูเป็นพระ

ถ้ามันคิดได้ มีสติมีปัญญา มันจะมีความละเอียด มีความละเอียด มีหิริ มีโอตตปัปะ แล้วฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ถ้ามันทำความสงบของใจได้ อวดอวดตริมนุสสรธรรม ตั้งแต่ฉานสมาบัติไป ถ้ามันเป็นสัมมาสมาธิใจ อวดอวดตริมนุสสรธรรม เพราะมันเป็นธรรมเหนือมนุษย์

สิ่งที่เขาเป็นมนุษย์ๆ กัน เขาทำหน้าที่การงานของเขา ตั้งแต่ฉานสมาบัติขึ้นไปเลย แล้วถ้ามันพลิกมันแพลงขึ้นไป เห็นใหม่ อวดอวดตริมนุสสรธรรม ธรรมเหนือมนุษย์

แต่มนุษย์คนหนึ่ง มนุษย์ที่เป็นศากยบุตรพุทธชินโรสบวชเป็นพระ เป็นนักรบ แล้วมันฝึกหัดปฏิบัติของมันขึ้นมา มันมหัศจรรย์ในใจของมันแล้ว แล้วมีสติมีปัญญา ส่วนใหญ่แล้วเขาจะเงียบ เงียบ เขาไม่พูดหรอก เพราะคนไม่รู้มันไม่รู้หรอก

ไก่อได้พลอย มึงเอาพลอยไปคุยกับไก่อ

ไปบอกว่า มึงเอากลับไปเว้ย กูจะเอาข้าวเปลือกเม็ดเดียวพอ

ไปมันจะเอาข้าวเปลือก มันไม่เอาหรือพลอย พลอยมันกินไม่ได้ แต่ถ้าคน กูเอานะ เดี่ยวกูไป
ขาย กูซื้อข้าวเปลือกให้มึง ๕ เกวียนเลย

มันแตกต่างกัน มันคุยกันไม่รู้เรื่อง มันคุยกันคนละเรื่อง แล้วมันเป็นจริงหรือไม่เป็นจริง ถ้ามันเป็น
เป็นจริงขึ้นมาละ อวดอุตตริมนุสธรรมไป

แล้วถ้าปฏิบัติจริงหรือไม่จริง เห็นไหม

ถ้าหลงกัน หลงไม้ หลงใ้อวด เป็นเพราะความหลง ยกเว้นไว้ ถ้าไม่ยกเว้นไว้ละ พระกรรมฐาน
จบ ไม่มีเหลือ มันไม้กันทุกวัน

ถ้ามันเป็นจริง คนที่เขาเป็นจริงเขารู้

นี่พูดถึงข้าเก่าเต่าเลี้ยง มันอยู่ที่ไหน แล้วเราเกิดมาทำไม เราเกิดมาก็เพราะมันนั่นแหละ
เพราะมัน แต่เราสร้างคุณงามความดี เพราะเราเกิดเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา มาบวชเป็นพระ
เป็นพระเป็นนักรบ

ถึงพระพุทธศาสนา ศาสนาจะเจริญอีกหนหนึ่งไป

เราก็เป็นบุคคลคนหนึ่งที่ได้มีโอกาสที่จะได้ฝึกหัดปฏิบัติ ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมาได้ ถ้ามันเป็น
เป็นความจริงขึ้นมาได้ มันมีคุณค่ากว่าใน ๓ โลกธาตุนี้เลย ตั้งแต่พรหมลงมาเลย ไม่มีค่าเท่ากับ
คุณธรรม

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากราบธรรมๆ เท่านั้น

แล้วถ้าเรามีสดวงตาเห็นธรรมๆ เต่าเลี้ยงมันทอดนุ้ยเลยนะ กูหมดโอกาสแล้วละ เขาตีบกุ
ออกมาจากใจเขาแล้วละ เขาจะเอากูไปเผาแล้ว นี่ไง ถ้ามันเป็นจริง

ถ้ามันไม่เป็นจริงนะ เออออกห่อหมก บ้าบอคอแตก แล้วก็หลงใหลกันอยู่อย่างนั้นนะ มันจะเป็นจริงเป็นจิ้งจิ้งจกมาได้ยังไง

ถ้ามันเป็นจริงเป็นจิ้งจิ้งจก มันต้องคนที่มีวาสนาไง มันคิดได้ มันมีสติสัมปชัญญะ เออ! กูก็ไม่รู้ว่าได้ขนาดนี้เนาะ กูก็บ้ามานานแล้วละ กูจะตั้งตัวของกู กูจะทดสอบของกูให้เป็นปัจเจกตั้ง เป็นสันติภูมิจิโก กาลามสูตร ไม่เชื่อใดๆ ทั้งสิ้น เชื่อผลของการประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริงในพระพุทธศาสนา เอวัง